

EXPUNERE DE MOTIVE

LEGE pentru adoptarea unor măsuri în domeniul achizițiilor publice

Investițiile reprezintă cheia de reechilibrare a finanțelor publice din România. Pe ipoteza creșterii cuantumului acestora se bazează atât Ministerul de Finanțe în construcția bugetara, dar și agențiile de rating și partenerii internaționali când evaluează economia României. Însă, această ipoteza trebuie materializată pentru a păstra și a îmbunătăți ratingul de țară al României. Deși cuantumul investițiilor a crescut la circa 5% în ultimii doi ani, aceasta creștere nu reflectă pe deplin resursele puse la dispoziție, având în vedere decalajul constant între procentul din PIB prognozat al investițiilor și cel cheltuit efectiv.

Legile fundamentale în acest sens și care pot accelera semnificativ implementarea proiectelor de investiții sunt cele care vizează achizițiile publice, ale căror baze s-au pus în perioada de preaderare, cu constrângerile aferente rezultate în urma procesului de negociere.

În ultimii 15 ani, aceasta lege a fost modificată în multiple rânduri, dar aspecte fundamentale au rămas în genere tributare perioadei de aderare, spre exemplu în ceea ce privește modalitățile de control ex-ante, ex-post și regimul contestațiilor, elemente care au reprezentat „măsuri asiguratorii” suplimentare adăugate minimumului stabilit de directive sau practicii altor state membre. Acestea au îngreunat semnificativ derularea procedurilor în ansamblu. Luând în calcul și obstacolele în implementare, proiectele finanțate din fonduri europene au fost „fazate” și România nu a beneficiat de volumul integral al fondurilor europene puse la dispoziție. În momentul de față, cu atât mai mult este imperios necesar ca România să îndeplinească jaloanele și să accelereze absorbția fondurilor prin PNRR.

Procedurile de soluționare a contestațiilor se desfășoară lent, iar recursurile/plângerile împotriva deciziilor CNSC sunt judecate de către Secțiile de contencios administrativ, unde întârzierile în comunicarea motivărilor sunt de luni de zile. Observăm o practică neunitară pentru că în spețe identice sau similare soluțiile pronunțate sunt total diferite. Având în vedere că beneficiarii sunt obligați să semneze contractele după pronunțarea deciziilor CNSC, indiferent ce decizii finale vor lua instanțele, estimăm și un flux potențial de despăgubiri, care va greva bugetul de stat în următorii ani.

După 15 ani de la momentul aderării, România ca stat membru matur se confruntă cu o realitate care impune modificarea acestor legi și în aspectele lor fundamentale, pentru a putea atinge un nivel de reziliență suficient cât să poată parcurge optim criza economică preconizată pentru următorii ani.

Prezenta propunere legislativa propune următoarele soluții:

- *Preluarea etapizata a atribuțiilor CNSC de către instanțele de judecată până la 1.01.2024 si desființarea CNSC;*
- *Reducerea controlului ex-ante de la 10% la 5% din proceduri pentru doi ani, după care eliminarea acestui tip de control;*
- *Digitalizarea procedurilor de transmitere a contestațiilor, a dosarului achiziției și a deciziilor pana la momentul desființării CNSC;*
- *Digitalizarea integrala a controlului ex-post;*
- *Introducerea de factori de evaluare în legătură directă cu forța de muncă angajată a unui operator economic pentru a preveni situațiile în care firme decapitalizate si fără posibilități reale de execuție câștiga proiecte, dar nu le duc la bun sfârșit*

Având în vedere că existența litigiilor în materia achizițiilor publice este un factor constant de întârziere a graficului de implementare a proiectelor de investiții publice, pentru flexibilizarea sistemului achizițiilor publice se propune desființarea etapizata a CNSC, urmând ca soluționarea contestațiilor la procedurile de achiziții publice să se realizeze exclusiv pe cale judiciară de către instanțele de judecată, care primesc resurse suplimentare pentru a pregăti momentul preluării întregului flux de contestații.

Astfel, personalul și bugetul CNSC va fi preluat de către Ministerul Justiției iar consilierii de soluționare a contestațiilor în domeniul achizițiilor publice își păstrează statutul și drepturile dobândite și vor fi repartizați instanțelor de judecată competente. Totodată, prin hotărârea a Guvernului se suplimentează numărul de posturi pentru instanțele judecătorești, în vederea ocupării unui număr de 50 de posturi de judecător și 50 posturi de greșier. Aceste posturi vor fi alocate exclusiv completurilor specializate în achiziții publice. Pentru evitarea unui blocaj în activitatea de soluționare a contestațiile în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune se propune o perioadă de cel mult 6 luni de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi în care se va aplica în continuare procedura de soluționare pe cale administrativ-jurisdicțională, urmând ca începând cu 1 iulie 2023 și până la 31 decembrie 2023, CNSC să finalizeze contestațiile/cererile/plângerile depuse.

Astfel, se reglementează o perioadă de tranziție de cca. un an în care se va pregăti desființarea CNSC (preconizată a se realiza începând cu 1.01.2024) și preluarea exclusiv de către instanțele judecătorești a activității de soluționare a contestațiilor în materie de

atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii.

În acest sens se propune modificarea Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 98/2017 privind funcția de control ex ante a procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii și Legii nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor.

Prin implementarea acestor modificări legislative se asigură o practică unitară, cu termene reduse de soluționare și eficientizarea în soluționarea contestațiilor și semnarea cu celeritate a contractelor de achiziție publică.

Se propune completarea art. 187 alin. (5) din Legea 98/2016 privind achizițiile publice și art. 209 alin. (5) din Legea nr.99/2016 privind achizițiile sectoriale astfel încât să fie introduși factori de evaluare în legătură directă cu forța de muncă angajată, urmând a se putea ulterior clarifica un mod corect de calcul, care să nu avantajeze operatorii economici mari, dar să reducă riscul de efectuare a lucrărilor datorită lipsei de personal (prin normele de aplicare), capacitatea operatorului economic fiind evident legată nu numai de ingineri, manageri de proiect, personal specializat, ci și de echipa de muncitori de care constructorul dispune. Asistăm de ani de zile la atribuirea discriminatorie a unor contracte de zeci/sute de milioane de lei unor firme « de apartament », cu câțiva angajați, care, după atribuire vor executa lucrările cu echipe de muncitori găsiți pe piață, de multe ori fără experiență, sau cu subcontractori, de cele mai multe ori nedeclarați sau, în cel mai bun caz, cu subcontractori - firme care nu pot avea acces la calitatea de ofertant, fiindcă nu s-ar putea califica, dar care execută în realitate lucrarea

Propunem totodată modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2017 privind funcția de control ex-ante al procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii în sensul reducerii într-o primă fază de la 10% la 5% a procentului maxim din totalul procedurilor de atribuire ce pot face obiectul controlului ex ante. Într-o fază ulterioară, după doi ani, propunem desființarea controlului ex-ante, dat fiind că România este singurul stat membru în care acesta se mai exercită în această formă.

Ministerul Justiției urmează să preia, pe bază de protocol de predare-preluare, prevederile bugetare, execuția bugetară, numărul de posturi și personalul, precum și patrimoniul Consiliu Național de Soluționare a Contestațiilor, care se deființează. Încadrarea personalului preluat se realizează cu respectarea procedurii și regimului juridic aplicabil fiecărei categorii de personal și cu menținerea drepturilor salariale avute la data preluării. Consilierii de soluționare a contestațiilor în domeniul achizițiilor publice se repartizează instanțelor de judecata competente prin ordin al ministrului justiției.

Ministerul Justiției se subrogă în toate drepturile, obligațiile, contractele, acordurile și litigiile Consiliu Național de Soluționare a Contestațiilor, inclusiv prin preluarea tuturor bunurilor mobile și imobile aflate în administrarea sau, după caz, în proprietatea acestuia.

Propunerea legislativa instituie obligativitatea ca în termen de 120 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Agenția Națională pentru Achiziții Publice să asigure operaționalizarea controlului ex post digitalizat, astfel încât acest control să se poată desfășura integral, în toate etapele sale, prin mijloace electronice

Inițiatori:

Senator PNL Alexandru NAZARE

Senator PNL Catalin Daniel FENECHIU

Lege pentru adoptarea unor masuri in domeniul achizitiilor publice

Nr. Crt.	Nume și prenume	Grup parlamentar	Semnătură
	Donel Feuchin	PNL	
	VIOROL BABEA	PNL	
	Bica Doruț	PNL	
	BURBĂ ȘERIN	PNL	
	Bănu Claudia Mihaela	PNL	
	MOS ARINA	PNL	
	SIGHIARTĂU ROBERT	PNL	
	NEAGU NICOLAE	PNL	
	POTECĂ VASILICA	PNL	
	IORDACHE ION	PNL	
	BICA Iulian Mihail	PNL	
	CRISTINA IOAN	PNL	
	Adrian Iros	PNL	
	SCARLAT GEORGE	PNL	
	ROBERTA ANASTASE	PNL	
	Adrian Hobos	PNL	
	CRISTIAN CHIRTES	PNL	
	TUTU VLAD MIRCEA	PNL	
	IOAN RAUCA-GABRIELA	PNL	
	Bratescu Andrei	PNL	
	Pandea Ciprian	PNL	
	Voiculescu Liviu	PNL	
	Pauline Nicoleta	PNL	
	Munteanu Lucica Dina	PNL	
	Șaurceanu Septimiu	PNL	

